

Jõgeva Sordiaretuse Instituudis aretatud uus aedoasort 'Lemmik'

Maia Raudseping

Aeduba 'Lemmik'

- N 134 on saadud ristlusest N 65 x 'Saxa'
- Keskmise kõrgusega põõsasaeduba
- Lehed ja kaunad keskmiselt rohelised
- Kaun 16 – 16,5 cm pikk ja kiududeta
- Kauna ristlõike kuju südajas kuni ümmargune

Aeduba 'Lemmik'

- Varajane, saagikas ja vastupidav haigustele
- Õied valged
- Terad helepruunid silinderjad kuni neerukujulised
- 1000 tera mass 400 g

Aedoa saak kg/m² (2002-2004)

Sort või aretis	I korje saak	Kaunte saak	Seemne saak	Puhta seemne %
Vaia	0,59	1,66	0,17	82,4
Lemmik	0,84	1,98	0,22	84,2

Biokeemilised näitajad 2003 ja 2004

Sort või aretis	C-vit. m%	Suhkrute summa %	Kuiv- aine %	N % kuivaines
Vaia	17,6	2,7	9,07	2,93
	17,3	2,7	9,58	2,57
Lemmik	14,5	2,9	8,43	2,97
	13,4	2,5	8,77	3,13

Sojauba – iidne kultuurtaim

- Pärineb Kirde-Hiinast, kus kasvatati 5000 a e.Kr
- Esimesed kirjalikud allikad 2800 a e.Kr
- Levis Jaapanisse, Koreasse, Indiasse ja Venemaa Kaug-Ida piirkondadesse
- Umbes 300 aastat tagasi hakati kasvatama Kaukaasias, Ukrainas, Lääne-Euroopas ja Põhja-Ameerikas
- Hiljuti jõudsid sojatooted ka Eesti turule

Sojauba

- Karvane soja (*Glycine soja*)
- Liblikõieline, 20-60 cm kõrge, karekarvane taim
- Õied väikesed valged või violetsed, 3-8 kaupa kolmetiste lehtede kaenlas
- Kaunas on 2-3(4) tera

Sojaoa biokeemiline koostis

- Sojauba sisaldab keskmiselt
 - ◆ Valku 28-54 %
 - ◆ Taimset rasva 16-23 %
 - ◆ Süsivesikuid 14-20 %
 - ◆ Kiudaineid 5-9 %
 - ◆ Mineraalaineid 3-6 % -K, Ca, Mg, Fe, P, Cu, Mn, Zn
 - ◆ Vitamiine – A, E, K,C, **B**₁,**B**₂, **B**₃, **B**₆, P, PP

Sojaoa tervislik toime

- Sojauba kaitseb paljude haiguste eest:
 - ◆ alandab vere kolesteroolitaset
 - ◆ on positiivne südamele ja veresoontele
 - ◆ reguleerib sooltetegevust
 - ◆ sobib diabeetikutele, tasakaalustades veresuhkru ja insuliinitaset
 - ◆ lagundab sapikive
 - ◆ puhastab organismi radioaktiivsetest ja mürgistest ainetest

Sojaoa tervislik toime

- Sojauba
 - ◆ ennetab rinna- ja eesnäärmevähki
 - ◆ ravib osteoporoosi e luude hõrenemist
 - ◆ leevendab üleminekuea vaevusi
 - ◆ on põletikuvastane ja alandab palavikku
 - ◆ sobib kasutada laktoosi talumatuse puhul
 - võib tekitada allergiat

Sojaoa kasvunõuded

- Sooja- ja niiskusenõudlik kultuur
- külvata mai II poolel, kui mulla temperatuur on vähemalt +8°C
- külvitihedus: reavahe 50 cm, taimevahe 15-30 cm

Sojaoa kasvunõuded

- väetised: P,K,(N)
- vajab mügarbakteritega töötlemist

Sojauba

- 1000 seemne mass 50-250 g
- värvuselt kollased, pruunid, rohelised, mustad või kirjud

Soja saagid ja kvaliteet 2006.a.

Sort	Saak t/ha	Kuivaine %	Toor- proteiin %	Toorõli %
Alta	2,74	92,92	39,66	17,46
Pep – 26	1,74	93,18	41,27	16,66
Saaremaa	2,33	92,38	40,09	17,46
Sõr 13-91	1,80	93,04	43,82	16,80
Tambovi	2,02	93,16	43,08	16,80

Soja tooted

- Sojajahu
- Sojapiim
- Sojakohupiim
- Tofu e sojajuust
- Miso- piimhappebakterite abil saadud sojapasta

Täna
tähelepanu eest!

